

İSTANBUL GEDİK ÜNİVERSİTESİ
MİMARLIK VE TASARIM FAKÜLTESİ
MİMARLIK BÖLÜMÜ
2025-2026 BAHAR DÖNEMİ
MİM402 TASARIM STÜDYOSU VI

KENTSEL YAŞAMIN ODAK NOKTASI OLARAK
KÜTÜPHANE

KENTSEL YAŞAMIN ODAK NOKTASI OLARAK KÜTÜPHANE

Günümüz kentlerinde kamusal mekânlar, yalnızca fiziksel boşluklar değil; bilgi üretimi, toplumsal etkileşim, öğrenme ve demokratik katılımın gerçekleştiği mekânsal altyapılar olarak yeniden tanımlanmaktadır. Dijitalleşme, yaşam boyu öğrenme bağlamında kamusal yapıların rolü, bilgiye erişim, kamusal tartışma ve kolektif öğrenme süreçlerini destekleyen mekânsal platformlar üretmek yönünde dönüşmektedir.

Bu bağlamda kütüphaneler, geleneksel anlamda kitap depolayan yapılar olmaktan çıkarak kentsel yaşamın örgütlendiği, kamusal karşılaşmaların ve üretken öğrenme süreçlerinin gerçekleştiği hibrit kamusal merkezler hâline gelmektedir.

Bu projede kent kütüphanesi, yalnızca bilgi depolayan bir yapı olarak değil; kentsel yaşamı örgütleyen, kamusal etkileşimi mümkün kılan ve kentsel demokratik süreçleri destekleyen bir kamusal altyapı olarak ele alınacaktır.

Kütüphane yapısı, kent içinde bir “küçük kent mekânı” olarak tasarlanmalı; iç mekân, yarı açık alanlar ve açık kamusal boşluklar birlikte düşünülerek çok katmanlı bir kamusal mekân sürekliliği oluşturulmalıdır. Bu bağlamda yapının, yalnızca bir bina değil, kentsel dolaşımın, toplanmanın, karşılaşmanın ve öğrenmenin gerçekleştiği bir kentsel platform olarak tasarlanması beklenmektedir.

Proje Alanları

İstanbul, tarihsel, kültürel ve sosyo-mekânsal katmanlarıyla çok merkezli, heterojen ve çok ölçekli bir metropol olarak, kamusal mekân üretimi ve kentsel altyapı tasarımı açısından karmaşık bir bağlam sunmaktadır. Kentin farklı bölgeleri, farklı kentsel kimlikler, kullanım pratikleri ve mekânsal deneyimler üretmekte; bu durum kamusal yapıların tasarımıyla bağlamsal farklılaşmayı zorunlu kılmaktadır.

Tepebaşı (Beyoğlu) ve Üsküdar olmak üzere İstanbul'un iki farklı merkezi bölgesi proje alanı olarak sunulmuştur.

Üsküdar, İstanbul'un Asya yakasında tarihsel sürekliliği, yerel mahalle yaşamı ve kültürel belleği temsil eden bir merkez olarak öne çıkarken; Tepebaşı, Avrupa yakasında yoğun kültür-sanat üretimi, turizm, gece-gündüz süreklilik gösteren kamusal kullanım ve dönüşüm baskılarıyla yoğun ve heterojen bir kentsel yaşamın simgesel mekânlarından biridir.

Kent kütüphanesi, seçilen proje alanının yerel kentsel kimliği, kullanım pratikleri ve sosyo-kültürel dinamikleri doğrultusunda yeniden tanımlanacak bir kamusal altyapı olarak ele alınacaktır.

ANAHTAR KELİMELER: Kent Kütüphanesi, Kamusal Mekân, Kentsel Platform, Kentsel Dolaşım, Geçiş Mekânları, Küçük Kent Mekânı, Sürdürülebilir Mimarlık, Pasif Tasarım, Kentsel Peyzaj, Yaşam Boyu Öğrenme, Kamusal Demokrasi, Kent Forumu, Çok Katmanlı Mekânsal Kurgu, Kentsel Toplanma Alanı, Kentsel Bellek, Mekânsal Süreklilik

KEYWORDS: Urban Library, Public Space, Urban Platform, Urban Circulation, Transitional Spaces, Micro-Urban Space, Sustainable Architecture, Passive Design, Urban Landscape, Knowledge Spaces, Lifelong Learning, Public Democracy, Urban Forum, Hybrid Public Building, Multi-layered Spatial Configuration, Urban Gathering Space, Urban Memory, Spatial Continuity

ÇEVİRİMİÇİ KAYNAKLAR:

Project for Public Spaces (PPS) <https://www.pps.org>
UN-Habitat Urban Public Space <https://unhabitat.org/topic/public-space>
Gehl Institute <https://qehlinstitute.org>
Passive House Institute <https://passivehouse.com>
Architecture 2030 <https://architecture2030.org>
Building Science Corporation <https://buildingscience.com>
LEED (USGBC) <https://www.usgbc.org/leed>
BREEAM <https://www.breeam.com>
WELL Building Standard <https://www.wellcertified.com>
The Conversation – “Public Space” <https://theconversation.com/europe/search?q=public+space>
Strong Towns <https://www.strongtowns.org>
Brookings Institution- Urban Development <https://www.brookings.edu/topic/urban-development>
İstanbul Planlama Ajansı Yayınları <https://ipa.istanbul/yayinlarimiz>
SALT Research <https://archives.saltresearch.org>
İBB Kent Arşivi <https://kultur.istanbul>
Seattle Central Library – OMA / Rem Koolhaas (ABD)
Stuttgart City Library – Yi Architects (Almanya)
Oodi Helsinki Central Library – ALA Architects (Finlandiya)
Tianjin Binhai Library – MVRDV (Çin)
Vancouver Central Library – Moshe Safdie (Kanada)
Bibliotheca Alexandrina – Snøhetta (Mısır)
British Library – Colin St John Wilson (İngiltere)
Dokk1 Library & Urban Media Space – Schmidt Hammer Lassen (Danimarka)
Sendai Mediatheque – Toyo Ito (Japonya)
National Library of Singapore – Ken Yeang
Queens Library at Hunters Point – Steven Holl (ABD)

Jüri Grubu

Prof. Dr. İhan Altan
Prof. Dr. Kayahan Türkantöz
Prof. Dr. Zafer Akdemir
Doç Dr. Özlem Belir
Doç. Dr. Pınar Erkan
Dr. Öğr. Üyesi Ali Kılıç

Danışman Jüri Üyesi:
Öğr. Gör. Ayhan Böyür

Raportörler:
Arş. Gör. Naime Dilge Karakuş
Arş Gör. Delal Demirtaş
Arş. Gör. Uğur Eren Yasak

Tanıtım Toplantısı:

05.02.26 Perşembe

C Blok Açık Atölye

TEPEBAŞI / BEYOĞLU | Yoğun Kent İçinde Üretken Kamusal Mekân

“Aktif, Heterojen ve Deneysel Kamusal Alan”

Tepebaşı bağlamında kent kütüphanesinin, yoğun, çok katmanlı ve heterojen kentsel yaşam içinde deneysel bir kamusal platform olarak ele alınması önerilmektedir. Bu doğrultuda yapının, kentsel hareketin bir parçası olan geçirgen bir geçiş mekânı olarak kurgulanması; sokak, meydan, pasaj ve iç mekân arasında süreklilik kuran mekânsal ilişkilerin geliştirilmesi değerlendirilmelidir.

Programa ait ana başlıklar:

- Açık-yarı açık kamusal kullanım alanları
- Çok amaçlı sergi ve galeri alanları
- Performans ve konferans salonları
- Kent forumu ve kamusal tartışma salonları
- Medya ve üretim stüdyoları (podcast, video, dijital üretim)

Bu program, kütüphaneyi yaratıcı üretim, kamusal söylem ve kültürel etkileşim için bir çekim merkezi hâline getirmeyi amaçlamaktadır. Yapı, gündüz ve gece yaşayan, kentli için alternatif bir kamusal öğrenme ve üretim kampüsü olarak kurgulanmalıdır. Mekânsal olarak yapı, dikey ve yatay geçişlerin, iç sokakların, terasların ve kamusal boşlukların oluşturduğu bir mikro kent parçası olarak ele alınmalıdır.

ÜSKÜDAR | Kentsel Bellek ve Sessiz Kamusal Mekân

“Sakin, Düşünsel Odaklı Mekân ve Kültürel Süreklilik”

Üsküdar bağlamında kent kütüphanesinin, kentsel belleğin, tarihsel sürekliliğin ve gündelik mahalle yaşamının sakin ritmiyle ilişkilendirilmesi önerilmektedir. Bu doğrultuda yapının sessiz öğrenme, düşünme ve kültürel aktarım mekânlarıyla desteklenmesi; kamusal alan ile içsel mekânsal deneyim arasında yumuşak ve geçirgen geçişlerin kurgulanması değerlendirilmelidir.

Programa ait ana başlıklar:

- Açık-yarı açık kamusal kullanım alanları
- Kentsel Bellek ve Kültürel Miras Arşivi ve sergi alanları
- Mahalle atölyeleri (el sanatları, zanaat, dijital üretim)
- Konferans ve söyleşi salonları

Bu program, kütüphaneyi yerel kültürel üretimin ve topluluk temelli öğrenmenin odağı hâline getirmeyi amaçlar. Yapı, mahalle ölçeğinde bir toplanma mekânı, kültürel sürekliliğin kamusal platformu ve sakin bir kamusal peyzaj olarak ele alınmalıdır. Mekânsal olarak yapı, avlular, iç bahçeler, yarı açık okuma alanları ve kent teraslarıyla aynı zamanda içe yönelimli bir kamusal mekân dizisi üretmelidir.

Her iki alan için öğrenci tarafından yapılacak çevre analizleri sonucunda programa ilave öneriler yapılabilir.

ANAHTAR KELİMELER: Kent Kütüphanesi, Kamusal Mekân, Kentsel Platform, Kentsel Dolaşım, Geçiş Mekânları, Küçük Kent Mekânı, Sürdürülebilir Mimarlık, Pasif Tasarım, Kentsel Peyzaj, Yaşam Boyu Öğrenme, Kamusal Demokrasi, Kent Forumu, Çok Katmanlı Mekânsal Kurgu, Kentsel Toplanma Alanı, Kentsel Bellek, Mekânsal Süreklilik

KEYWORDS: Urban Library, Public Space, Urban Platform, Urban Circulation, Transitional Spaces, Micro-Urban Space, Sustainable Architecture, Passive Design, Urban Landscape, Knowledge Spaces, Lifelong Learning, Public Democracy, Urban Forum, Hybrid Public Building, Multi-layered Spatial Configuration, Urban Gathering Space, Urban Memory, Spatial Continuity

TEPEBAŞI / BEYOĞLU

12.000 m2

ÜSKÜDAR

21.000 m2